

GAEC 1 TEXT POŽADAVKU

Žadatel na půdním bloku, popřípadě jeho dílu s druhem zemědělské kultury **orná půda**, jehož **průměrná sklonitost přesahuje 7°** zajistí po sklizni plodiny založení porostu následné plodiny nebo uplatní alespoň jedno z níže uvedených opatření:

- strniště sklizené plodiny je ponecháno na půdním bloku, popřípadě jeho dílu minimálně do 30. listopadu, jestliže to není v rozporu s bodem GAEC 2, nebo
- půda zůstane zorána, popřípadě podmíněna za účelem zasakování vody minimálně do 30. listopadu, jestliže operace není v rozporu s bodem GAEC 2

ÚČEL POŽADAVKU

Ochrana půdy před erozí, umožnění zvýšení vsaku vody do půdy a tím omezení povrchového odtoku vody při srážkách.

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Žadatel má možnost variantního řešení ochrany svažité půdy. Za porušení se nepovažuje, pokud je na svažitém pozemku ponecháno strniště sklizené plodiny nebo je půda podmíněna, případně je provedena orba za účelem zasakování vody (tzn. ponechání oranice přes zimu v hrubé brázdě – bez smykování, urovnání skladů a rozorů, vláčení apod.). Splněním standardu je i úprava půdy pomocí kultivátoru.

Na PB/DPB orné půdy se svažitostí nad 7°a současným výskytem silně erozně ohrožené půdy (opatření A2 nebo A3). Na těchto půdních blocích, popř. dílech půdních bloků musí zemědělec dodržovat jak GAEC 1, tak GAEC 2. Musí zvážit svůj osevní postup a v případě, že chce následný rok zařadit na část silně erozně ohroženou obilovinu nebo řepku (řepka je založení porostu následné plodiny = splnění GAEC), nelze standard GAEC 1 plnit ponecháním strniště či ponecháním v hrubé brázdě, neboť by nastal rozpor s GAEC 2. Nemohl by pak splnit požadavek na založení porostu s využitím půdoochranné technologie (viz GAEC 2).

Informaci o průměrné svažitosti PB/PD lze najít na Portálu farmáře v systému evidence pozemků - LPIS a to v popisné části (buď v kompletním informativním výpisu pozemků nebo v podrobných informacích o každém PB/PD).

Ukázka informace o průměrné svažitosti z Portálu farmáře, evidence LPIS – v záložce podrobná informace o

LPIS3 MODUL EP	
Uživatel:	
Půdní bloky/díly: 5712 (650-1000)	
Základní	Podrobně
Klasif.	Změny
Dotace	RD
Historie	AZP
Klasif.	
Vazby	Supervize
SZP	XP
Astrm	Log
Čtverec:	650-1000
Zpracovaný kód:	5712
Výměra [ha]:	12,75
Kultura:	<u>orná půda</u>
Klasifikace kultury:	
Éko:	Konvenční hospodaření
Způsobnost k 30.6.2003:	způsobilý
Účinný od:	04.04.2009
Účinný do:	
územně-identifikační info:	
Mapový list:	03-43-09
Mapový čtverec:	650-1000
Map list 1:5000:	Jicin 2-3
geografické informace:	
Průměrná nadm. výška [m]:	475,73
Průměrná sklonitost [°]:	<u>7,6</u>
Orientace na světové strany [%]	
- Východ:	7
- Severovýchod:	38
- Sever:	5
- Severozápad:	1
- Západ:	0
- Jihozápad:	3
- Jih:	35
- Jihovýchod:	10
- Rovina:	0
Stávající kultura od:	31.12.2003

LPIS: Informativní výpis z evidence půdy dle uživatelských vztahů

Druh výpisu: **Kompletní**

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Evidované údaje o uživateli:

Registrační číslo:
Příjmení a jméno:
Adresa:
Jednotný identifikátor pro IČ:

Evidované údaje o půdních blocích/dílech:

Poř. č.	Čtverec	Kód bloku/díl	Kul.	Režim EZ 1)	Výměra [ha]	Stav 2)	Účinnost od 3)	Účinnost do 1)	Typ LFA 4)	Výměra LFA	Typ ZCHÚ	Výměra v ZCHÚ	MCHÚ 5)	Hlázd. lokal. 7)	Typ mokř. 1)	Výměra mokř.	Svaž [°]	Vhodný k zadr. 3)
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
1	650-1010	1101/11	T	-	2,67	Účinný	27.04.07		S	2,67		0,00	0,00	-		0,00	1,8	ne
2	650-1010	2102/2	T	-	3,35	Účinný	26.02.06		S	3,35		0,00	0,00	-		0,00	4,8	ne
3	650-1010	2103/4	T	-	0,93	Účinný	04.04.09		S	0,93		0,00	0,00	-		0,00	15,1	ne
4	650-1010	2103/5	R	-	3,98	Účinný	18.03.06		S	3,98		0,00	0,00	-		0,00	9,7	ano

Součet výměr účinných dle kultur, režimů EZ a LFA:

Kultura	Výměra celkem	Výměra v EZ	Výměra v PO	Výměra v HA	Výměra v HB	Výměra v OA	Výměra v OB	Výměra v S	Výměra v Sk	Výměra v E	Vým. v LFA celkem	Výměra v ZCHÚ	Výměra v l. zóně	Výměra v MCHÚ	Výměra mokřadů
orná půda (R)	3,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,98	0,00	0,00	3,98	0,00	0,00	0,00	0,00
travní porost (T)	6,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,95	0,00	0,00	6,95	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem:	10,93	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,93	0,00	0,00	10,93	0,00	0,00	0,00	0,00

Ukázka informace o svažitosti z LPIS – tzv. kompletní výpis (výběr z možností tisku sestav)

GAEC 2

TEXT POŽADAVKU

Žadatel na ploše půdního bloku, popřípadě jeho dílu, označené v evidenci půdy jako silně erozně ohrožená, zajistí, že se nebudou pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice. Porosty obilnin a řepky olejné na takto označené ploše budou zakládány s využitím půdoochranných technologií, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí. V případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin.

ÚČEL POŽADAVKU

Účelem požadavku je ochrana orné půdy před nadměrnou vodní erozí, která způsobuje odnos zeminy z výše položených částí pozemků a její následné ukládání v dolních částech pozemků nebo mimo tyto pozemky (komunikace, intravilán, vodní nádrže).

Velká rozloha pozemků, nevhodná agrotechnika a odstraňování krajinných prvků v minulosti jsou nejčastější příčiny nadměrné eroze půdy

Erozní rýhy, sedimentace smyté zeminy v dolních částech pozemku a poškození pěstovaných plodin jsou nejčastějšími projevy eroze na orné půdě

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Silně erozně ohrožená půda a její vymezení v LPIS

Požadavek se plní na pozemcích s výskytem silně erozně ohrožené půdy, která je vymezena od 1. 1. 2010 jako nová datová vrstva v LPIS. Jedná se o část orné půdy s nadměrnou erozí, která již není vymezena pouze na základě sklonitosti pozemku, ale s využitím dalších faktorů, které ovlivňují intenzitu eroze. Mezi tyto faktory patří zejména zohlednění výskytu erozně nebezpečných srážek, délka svahu a schopnost půdy odolávat erozi.

V LPIS je k dispozici podkladová vrstva erozní ohroženosti Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půd, která se je podkladem pro vymezení silně erozně ohrožené půdy na půdních blocích pro účely GAEC. Podkladová vrstva se bude aktualizovat 1x ročně. Na základě překryvu vrstvy půdních bloků a podkladové vrstvy erozní ohroženosti jsou stanoveny managementy protierozních opatření na půdním bloku. Půdní bloky jsou rozděleny podle výskytu silně erozně ohrožené půdy a navazujícího protierozního opatření do čtyř kategorií:

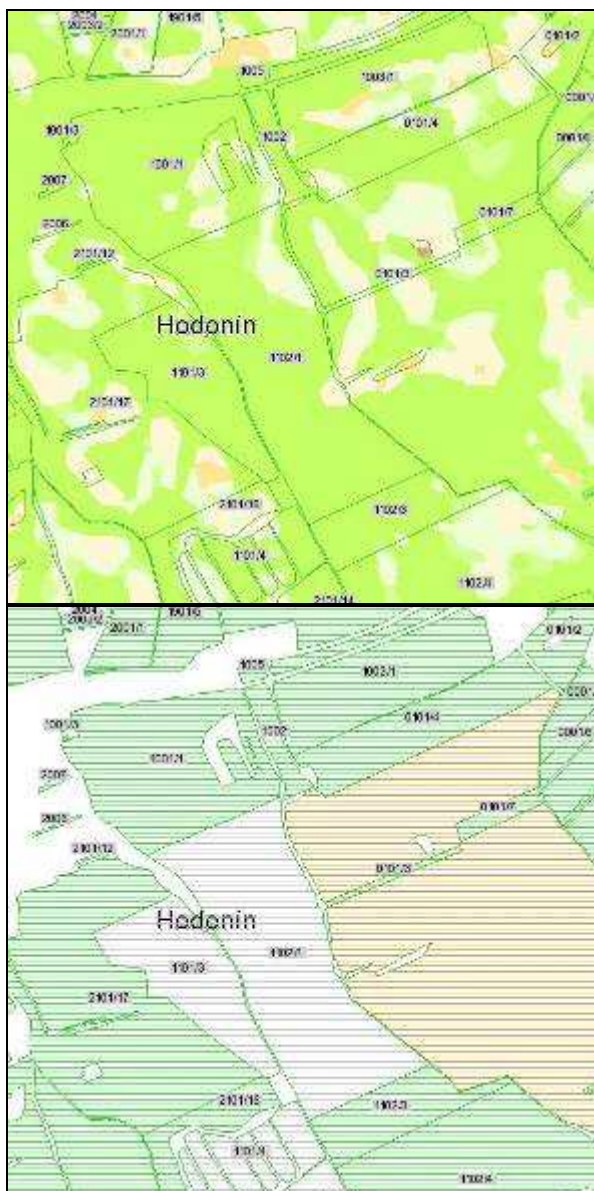
- půdní bloky s kulturou jinou než orná půda (protierozní opatření není stanoveno – A0),
- půdní bloky s kulturou orná půda, ale bez výskytu silně erozně ohrožené půdy (protierozní opatření není v rámci GAEC stanoveno – A1),
- půdní bloky s kulturou orná půda s výskytem silně erozně ohrožené půdy na části půdního bloku (protierozní opatření je stanoveno – A2),
- půdní bloky s kulturou orná půda s výskytem silně erozně ohrožené půdy na ploše celého půdního bloku (protierozní opatření je stanoveno – A3).

Z toho vyplývá, že protierozní opatření pro účely plnění GAEC je stanoveno na půdních blocích s výskytem silně erozně ohrožené půdy na části půdního bloku (oranžové šrafování) nebo na ploše celého půdního bloku (červené šrafování). Stanoveným protierozním opatřením je v obou případech dodržení požadavku dobrého zemědělského a environmentálního stavu, kterým je vyloučení širokořádkových plodin z pěstování a pěstování obilnin a řepky protierozním způsobem.

LPIS na úrovni jednotlivých půdních bloků poskytuje pro každý půdní blok popis managementu protierozního opatření v rámci GAEC a výměru půdního bloku rozdělenou z hlediska erozní ohroženosti na následující skupiny:

- neohroženou,
- mírně ohroženou,
- silně ohroženou.

Uživatel půdního bloku, na jehož části je výskyt silně ohrožené půdy erozí, má možnost zakreslit pozemek a systém následně provede stanovení překryvu plochy pozemku a podkladové vrstvy erozní ohroženosti a zařazení pozemku do některé ze tří skupin (neohrožené, mírně ohrožené, silně ohrožené) a stanoví management protierozního opatření.

Podkladová vrstva erozní ohroženosti (vlevo) a protierozních opatření na půdní blok (vpravo) v prostředí LPIS

Popis protierozního opatření na silně erozně ohrožené půdě

Stanovené protierozní opatření je založeno na vyloučení širokořádkových plodin na silně ohrožené půdě. Širokořádkovými plodinami se pro účely GAEC rozumí: kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója, slunečnice. O porušení GAEC se nejedná při pěstování některých z těchto vyjmenovaných plodin v úzkých řádcích (např. sója s meziřádkovou vzdáleností 12,5 – 25 cm) nebo při pěstování jiných plodin (např. mák, hořčice) na plochách silně erozně ohrožených. Součástí protierozního opatření na silně erozně ohrožené půdě je rovněž požadavek na zakládání porostů obilnin a řepky s využitím půdoochranných technologií, pokud nejsou porosty obilnin zakládány s podsevem jetelovin.

Kukuřice je erozně nebezpečnou širokořádkovou plodinou

Půdoochranné technologie

Požadavek dobrého zemědělského a environmentálního stavu vyžaduje na silně erozně ohrožené půdě zakládání porostů řepky a obilnin s využitím půdoochranných technologií. Povinnost použít půdoochranné technologie se pro účely splnění GAEC na silně erozně ohrožených půdách vztahuje pouze na vyjmenované plodiny, tj. obilniny (s výjimkou pěstování s podsevem jetelovin) a řepku. Půdoochranné technologie jsou součástí tzv. minimalizačních technologií zpracování půdy a následného setí zemědělských plodin. Pro minimalizační technologie je typické kypření půdy bez využití pluhu (orby), jedná se tedy o bezorebné technologie. Jsou založeny většinou na mělkém kypření půdy, spojování více úkonů do jednoho úkonu a ponecháním části rostlinných zbytků na povrchu půdy. Rostlinné zbytky (mulč) pocházejí ze sklizené předplodiny nebo meziplodiny (vymrzající nebo desikované).

Mezi minimalizační technologie náleží v podmínkách České republiky:

- kypření půdy do zvolené hloubky (velmi často jde o mělké kypření),
- půdoochranné zpracování (ponechání rostlinných zbytků na povrchu půdy),
- přímé setí (setí do nezpracované půdy, bezorebné setí).

Charakteristickým znakem půdoochranných technologií je ponechání rostlinných zbytků minimálně na 30 % povrchu půdy. Pokrytí 20 až 30 % povrchu půdy rostlinnými zbytky snižuje vodní erozi o 50 až 90 % ve srovnání s holým povrchem (Johnson 1988).

Zakládání porostů s využitím půdoochranných technologií zahrnuje náhradu orby kypřením, kdy po kypření následuje setí nebo je kypření sloučeno se setím. Kypření

může být prováděno kypřícími stroji s pasívními orgány (dochází ke kypření bez mísení a obracení) nebo s aktivními orgány např. rotačními, popř. kývavými orgány (dochází ke kypření včetně mísení). V případě použití kypřičů s aktivními orgány, kdy dochází k intenzivnějšímu zapracovávání rostlinných zbytků do půdy, je nutné dbát na zachování 30 % pokrývnosti povrchu půdy rostlinnými zbytky. Kypření může být hlubší nebo mělké. V případě, že se půda po sklizni předplodiny nekypří, tak se jedná o setí do nezpracované půdy („bezorebné setí“).

Využívání minimalizačních a zejména půdoochranných technologií vyžaduje vhodné stroje především na zpracování půdy po sklizni předplodiny, na zpracování půdy před setím plodin a setí plodin. V současné době je na trhu dostatek vhodných zemědělských strojů celé řady domácích i zahraničních výrobců.

Přehled používaných kypřičů:

- kypřiče pro kypření do mělké a střední hloubky (talířové, radličkové, prutové kypřiče, popř. kypřiče s aktivními nástroji – např. rotační kypřiče, vibrační brány, hvězdicové brány, prutové válce),
- kombinátory (pro přípravu set'ového lůžka při předset'ové přípravě),
- kypřiče pro hlubší kypření (bez obracení půdy, např. dlátové kypřiče nebo kypřiče pro postupné kypření do narůstající hloubky).

Přehled používaných secích strojů:

- secí stroje s kotoučovými secími botkami (jednokotoučové nebo dvoukotoučové secí botky),
- secí stroje se šípovitými řeznými radličkami,
- secí stroje s dlátovitými secími radličkami,
- secí stroje s rotační frézou,
- secí stroje umožňující aplikaci granulovaných nebo kapalných hnojiv,
- secí kombinace (spojení předset'ové přípravy a setí).

Konvenční způsoby zpracování půdy (s využitím orby) i minimalizační a půdoochranné technologie mají své přednosti i nedostatky. Minimalizační technologie jsou v současnosti uplatňovány na více než 30 % orné půdy. Půdoochranné technologie (výsev do mulče nebo do nezpracované půdy) jsou používány podstatně méně. Při volbě vhodné minimalizační a půdoochranné technologie je nutné zvážit i další okolnosti:

- půdní a klimatické podmínky,
- rozvoj chorob (virózy, sněti, houbová onemocnění, plísně) a škůdců plodin,
- výskyt a rozvoj plevelů.

Hodně informací týkajících se minimalizačních a půdoochranných technologií lze nalézt v metodikách zpracovaných odborníky ve výzkumných ústavech (VÚRV, VÚZT), popř. publikacích našich předních odborníků (Škoda, Hůla, Procházková a další).

Porost obilniny založený s využitím půdoochranných technologií (setí radličkovým secím strojem po mělké podmítce)

SPLNĚNÍ POŽADAVKU

Pro účely splnění požadavku je nutné, aby se každý uživatel orné půdy nejdříve seznámil, zda se vyskytuje na jeho půdních blocích silně erozně půda, tj. červeně nebo oranžově šrafované půdní bloky po zapnutí vrstvy protierozních opatření. Červeně šrafované půdní bloky (protierozní opatření A3) znamenají, že výskyt silně erozně ohrožené půdy je na celé výměře půdního bloku a tudíž se požadavek GAEC plní na celé výměře půdního bloku. U oranžově šrafovaných půdních bloků s výskytem silně erozně ohrožené půdy na části půdního bloku (protierozní opatření A2) má uživatel možnost volby. Jednou z možností je požadavek GAEC dodržovat na celé výměře tohoto půdního bloku a následně se nemusí řešit, na kterou část půdního bloku je vázán výskyt silně erozně ohrožené půdy. Druhou možností je dodržovat požadavek GAEC pouze na části půdního bloku s výskytem silně erozně ohrožené půdy s využitím zákresu pozemku v prostředí LPIS. Systém podle zákresu pozemku a s ohledem na podkladovou vrstvu erozní ohroženosti „vybarví“ pozemek a stanoví příslušné protierozní opatření, které se následně na tomto pozemku dodržuje.

GAEC 3

TEXT POŽADAVKU

Žadatel na minimálně **20 %** jím užívané výměry půdních bloků, popřípadě jejich dílů s druhem zemědělské **kultury orná půda**, vztažené k celkové výměře tohoto druhu kultury užívané žadatelem k 31. květnu příslušného kalendářního roku v evidenci půdy, zajistí každoročně:

a) aplikování tuhých statkových hnojiv, nebo tuhých organických hnojiv v minimální dávce 25 tun na hektar, s výjimkou tuhých statkových hnojiv z chovu drůbeže, kde je minimální dávka stanovena na 4 tuny na ha. Při plnění podmínky zapravením ponechaných produktů při pěstování rostlin (např. slámy) podle jiného právního předpisu není stanovena minimální dávka nebo

b) pokrytí tohoto procenta výměry, popřípadě jeho odpovídající části, v termínu minimálně od 31. 5. do 31. 7. příslušného kalendářního roku porostem jedné z následujících plodin, popřípadě jejich směsí: jeteloviny, vikev huňatá, vikev panonská, vikev setá, bob polní, lupina modrá, hrách setý. Porosty výše uvedených plodin lze zakládat i jako podsev do krycí plodiny, popřípadě jako směsi s travami v případě, že zastoupení trav v porostu nepřesáhne 50 %.

ÚČEL POŽADAVKU

Zachovat úroveň organických složek půdy, zajistit návratnosti živin do půdy a tím zvyšovat půdní úrodnost a příznivě ovlivňovat vodní režim půdy.

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Žadatel má možnost splnit požadavek jedním z následujících způsobů nebo jejich kombinací. Jedná se o aplikaci tuhých statkových/organických hnojiv, zapravením ponechaných produktů při pěstování plodin nebo pěstováním vyjmenovaných plodin po uvedené období.

Tuhé statkové hnojivo představuje především hnůj a organické hnojivo kompost (Zákon č. 156/1998 Sb. o hnojivech a novel). Minimální dávky jsou v těchto případech 25 t/ha, pro drůbeží podestýlku a suchý trus drůbeže platí minimální dávka 4 t/ha. Za tuhé statkové hnojivo se považují i skliditelné rostlinné zbytky ponechané a zapravené na pozemku (např. sláma, chrást, nať z brambor), přičemž se neuplatňuje požadovaná dávka 25 t/ha. Aplikace **tekutých statkových hnojiv (tj. s obsahem sušiny do 13%) se nezapočítává.**

Vedlejší rostlinné produkty a zelené hnojení **musí být uvedeny v evidenci hnojení** – v těchto případech bez dávky a množství živin (pouze místo, výměra a čas zapravení), jinak nebudou započítány pro splnění podmínky GAEC, přestože legislativa požaduje uvádět v evidenci hnojení pouze slámu.

Splněním podmínek standardu je i aplikace digestátu z bioplynových stanic a prasečí kejdy, pokud obsah sušiny digestátu či separátu přesáhne 13 % sušiny.

Jeteloviny a vyjmenované luskoviny, jejichž porosty lze zakládat i jako podsev do krycí plodiny, je nutné pěstovat v období od 31.5. do 31.7. příslušného kalendářního roku. V případě plnění podmínky pěstováním jetelovin to mohou být i směsi s travami (pokud zastoupení trav nepřesáhne 50 %).

Na předepsané výměře lze kombinovat plnění požadavku jak možnostmi uvedenými v odstavci a), tak v odstavci b). Lze tedy např. na 7 % rozlohy zaorat slámu, na 3 % použít kompost, na 8 % aplikovat hnůj a na 2 % pěstovat vyjmenované zlepšující plodiny.

Tabulka příkladů možnosti plnění standardu GAEC 3

Příklady možnosti plnění GAECU 3		min. dávka/ha	termín plnění	evidence hnojení	počet ha
aplikace tuhých statkových hnojiv	aplikace hnoje hospodářských zvířat, tuhého podílu kejdy po mechanické separaci= separát) se sušinou >13 %	25 t	v kalendářním roce	místo, termín aplikace, termín zapravení, plocha, dávka, množství živin	
	aplikace drůbežího trusu, drůbeží podestýlky	4 t	v kalendářním roce		
	zaorání ponechané slámy (z obilovin včetně kukuřičné, slámy olejnin, luskovin)	nestanoveno	v kalendářním roce	místo, plocha, termín zapravení	
	zaorání plodin na zelené hnojení	nestanoveno	v kalendářním roce		
aplikace tuhých organických hnojivo	aplikace kompostu	25 t	v kalendářním roce	místo, termín aplikace, termín zapravení, plocha, dávka, množství živin	
	aplikace digestátu (tuhé části po mechanické separaci)	25 t	v kalendářním roce		
pěstování zlepšujících plodin	pěstování jetelovin	X	31.5 -31.7.		
	pěstování vyjmenovaných luskovin	X	31.5 -31.7.		
CELKEM					SUMA ha
SUMA ha = min 20 % orné půdy užívané zemědělcem k 31. 5. daného kalendářního roku					

Ukázka vedení hnojení v evidenci hnojení

Katastrální území ¹⁾	Pozemek ²⁾ Lesní pozemek oddělení, parcel, pozemní skupina)		Plodina ³⁾	Hnojení			Hnojiva, upravené haly (v sušině)										Pomocné látky, hnojiva se zlepšujícími živinami			
	číslo	plocha (ha)		datum		plocha (ha)	druh nebo název	obsah (t kg/ha)	dávka (t kg/ha)	přived živin (kg/ha)							název	dávka (kg/ha)		
				první	zpravení do půdy					N	P ₂ O ₅	K ₂ O	MgO	CaO	S					
650-1080	2605/5	12,55	kukuřice		25.8.09	12.5.5	sláma pšenice													
650-1060	1001/1	8,70	kukuřice	8,70	8.9.09	9.9.09	hnůj skotu	261 t	30 t	150	93	213	45	135	30					
650-1060	030	4,30	kukuřice	4,0		15.11.09	zelené hnojení													
650-1020	1813	82																		

GAEC 4

TEXT POŽADAVKU

Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu pálit bylinné zbytky.

ÚČEL POŽADAVKU

Ochrana živočichů a půdních organismů, ale i využití biomasy jiným způsobem než neproduktivním spálením.

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Při kontrole na místě bude hodnocena skutečně vypálená plocha nikoli plocha celého půdního bloku nebo jeho dílu. Kontrolní orgán posuzuje, zda vypalování bylo provedeno bodově (na shrabaných hromadách bylinných zbytků) nebo plošně. Nejzávažnější je plošné vypalování travních porostů, a to i v trvalých kulturách (sady, vinice). Pálení staré chmelové natě, ostříhaných výhonů révy vinné a větví z ořezu dřevin v ovocných sadech není porušením GAEC.

Porušením GAEC 4 není spalování ořezu větví z dřevin rostoucích mimo les, včetně náletů, za dodržení mj. podmínky oznámení pálení místně příslušnému hasičskému záchrannému sboru a dodržení stanovených opatření, v souladu se zákonem č. 133/1985 Sb. o požární ochraně a související předpisy a zákonem č. 86/2002 Sb. o ochraně ovzduší.

Porušení podmínek tohoto standardu není považováno ani pálení bramborové natě a to z důvodu ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby.

Porušení GAEC 4: Bodové pálení bylinných zbytků na travním porost*tabulka*

GAEC 5

TEXT POŽADAVKU

Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu provádět agrotechnické zásahy, pokud je půda zaplavená nebo přesycená vodou, s výjimkou vlastní sklizně plodiny a plnění podmínky GAEC 7.

ÚČEL POŽADAVKU

Ochrana půdy před utužením, které vede k zásadnímu zhoršení fyzikálních vlastností půdy (především struktury, pórovitosti a propustnosti) a narušení biologické aktivity v půdě.

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Na zaplavené půdě nelze provádět agrotechnické zásahy mimo vlastní sklizeň a likvidaci invazivních plevelů (GAEC 7) a nesmí se používat hnojiva (zákon č. 156/1998 Sb.).

Přesycená půda vodou je když po došlapu se stopa naplní voda.

Sklizeň plodiny na podmáčeném pozemku není porušením GAEC 5

Pojezdy zemědělské mechanizace na podmáčeném pozemku vedou ke ztuhnutí orničního profilu

GAEC 6

TEXT POŽADAVKU

Žadatel nezruší, případně nepoškodí krajinné prvky a druh zemědělské kultury rybník. Za rušení, popřípadě poškození krajinného prvku se nepovažuje, dojde-li k zásahu vůči němu se souhlasem příslušného orgánu.

ÚČEL POŽADAVKU

Účelem požadavku je ochrana krajinných prvků v zemědělské krajině, které přispívají k udržení a zvýšení ekologické stability krajiny nebo mají protierozní funkci.

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Definice krajinného prvku

Krajinný prvek je obecně definován v § 3aa novelizovaného zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Krajinný prvek představuje souvislou plochu, popřípadě jiný útvar, i zemědělsky neobhospodařované půdy, která plní mimoprodukční funkci zemědělství a která se nachází uvnitř půdního bloku, popřípadě dílu půdního bloku, nebo s ním nejméně na části hranice sousedí.

Evidence krajinných prvků

Krajinný prvek tvoří základní jednotku nově vznikající evidence krajinných prvků v evidenci půdy dle uživatelských vztahů (LPIS). V evidenci krajinných prvků se o krajinných prvcích evidují následující údaje:

- identifikační číslo krajinného prvku,
- druh krajinného prvku,
- příslušnost k půdnímu bloku, popřípadě jeho dílu,
- výměra krajinného prvku,
- vlastník krajinného prvku, pokud je znám,
- uživatel krajinného prvku, za předpokladu prokázání právního důvodu užívání,
- zařazení do katastrálního území.

Evidence krajinných prvků nejenže usnadní plnění požadavku dobrého zemědělského a environmentálního stavu, ale umožní za určitých podmínek plochu krajinných prvků zahrnout do plochy podporované půdy. Dodržování požadavku na nerušení krajinných prvků a kultury rybník žadatelé není podmíněno zákresem a evidencí krajinných prvků v LPIS.

Druh krajinného prvku

Druh krajinného prvku je stanoven Nařízením vlády č. 335/2009 Sb. Podle tohoto nařízení se druhem krajinného prvku rozumí:

- mez,
- terasa,
- travnatá údolnice,
- skupina dřevin,
- stromořadí,
- solitérní dřevina.

Druh zemědělské kultury rybník

Rybník je novou kulturou rybník v evidenci půdy. Podle § 3i novelizovaného zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, se rybníkem rozumí vodní dílo k chovu ryb, vodních živočichů a pěstování vodních rostlin, určené k provozování rybníkářství podle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, a zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství. Pro účely evidence půdy se za hranice rybníka považuje obvod vodní plochy stanovený ve výši jeho provozní hladiny.

SPLNĚNÍ POŽADAVKU

Požadavek je splněn tehdy, když nedojde k rušení a poškozování krajinných prvků a kultury rybník žadatelem. Porušením požadavku není zrušení nebo poškození krajinného prvku nebo kultury rybník jinou osobou, protože za tento druh porušení nebo poškození nenesé žadatel při svém hospodaření přímou odpovědnost. Zjistí-li uživatel zásah do krajinného prvku, který vedl zrušení nebo poškození krajinného prvku jinou osobou, je uživateli půdního bloku, ke kterému je krajinný prvek evidován, doporučeno nahlásit tento zásah příslušnému orgánu ochrany přírody. Orgánem ochrany přírody je obecní úřad, který případně bude informovat o nepovoleném zásahu podle jeho povahy další orgány ochrany přírody. Uživateli půdních bloků je doporučeno zjištěný zásah do krajinných prvků vhodným způsobem zdokumentovat (např. pořízením fotodokumentace).

Za porušení požadavku se nepovažuje řádná péče a údržba o porosty dřevin, zejména pokud jsou prováděny odborně a mimo vegetační období. Rovněž poškození dřevin,

kteří jsou součástí krajinných prvků, způsobené vyšší moci (větrné a sněhové kalamity), není porušením požadavku GAEC. Dalším případem, který není porušením požadavku, je provedení zásahu do krajinného prvku nebo jeho zrušení, na základě souhlasu příslušného orgánu. Za souhlas příslušného orgánu k zásahu do krajinného prvku se považuje:

- povolení kácení dřeviny rostoucí mimo les obecním úřadem (mimo zvláště chráněná území),
- stanovisko k zásahu do registrovaného významného krajinného prvku pověřeným obecním úřadem, který registruje významné krajinné prvky (mimo území evropsky významných lokalit a zvláště chráněná území),
- stanovisko k zásahu týkajícího se památného stromu a jeho ochranného pásma pověřeným obecním úřadem,
- stanovisko k zásahům do významných krajinných prvků obcí s rozšířenou působností (mimo zvláště chráněná území a registrované významné prvky),
- vyjádření k oznámení o kácení dřevin obcí s rozšířenou působností,
- souhlas krajského úřadu k činnostem na území přírodních rezervací a přírodních památek,
- souhlas krajského úřadu k činnostem na území ptačích oblastí a evropsky významných lokalit,
- výjimka krajského úřadu z ochranných podmínek zvláště chráněného druhu rostliny,
- souhlas správ národních parků a chráněných krajinných oblastí k činnostem na území národních parků a chráněných krajinných oblastí,
- souhlas újezdních úřadů a ministerstva obrany k činnostem na území vojenských újezdů,
- souhlas ministerstva životního prostředí k činnostem na území národních přírodních rezervací a národních přírodních památek.

Výše uvedené případy udělení souhlasu k činnostem orgány ochrany přírody dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jsou zde uvedeny z důvodu, že krajinné prvky a nebo druh kultury rybník evidované v LPIS mohou požívat rovněž ochrany prostřednictvím:

- významného krajinného prvku ze zákona (les, rybník, jezero, vodní tok, údolní niva a rašeliniště),
- významného krajinného prvku registrovaného na základě § 6 zákona č. 114/1992 Sb. (např. mez nebo remíz),
- soustavy NATURA 2000 (evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti),
- maloplošného zvláště chráněného území (přírodní rezervace, přírodní památka, národní přírodní rezervace, národní přírodní památka) nebo výskytem na území velkoplošného zvláště chráněného území,
- lokálního nebo regionálního územního systému ekologické stability.

Při plnění tohoto požadavku je nezbytné si rovněž uvědomit, že krajinné prvky jsou tvořeny velmi často dřevinami (stromořadí, solitérní dřevina, skupina dřevin) nebo mají křovinný a dřevinný pokryv (mez, travnatá údolnice). Všechny rostliny požívají obecnou ochranu dle zákona č. 114/1992 Sb. Obecná ochrana rostlin znamená, že rostliny jsou chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytém, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Každá fyzická nebo právnická osoba je povinna při hospodářské

činnosti postupovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému hynutí rostlin nebo ničení jejich biotopů. Péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je podle zákona č. 114/1992 Sb. povinností vlastníků. Poškozování a ničení dřevin rostoucích mimo les je nedovolený zásah, který způsobí podstatné a trvalé snížení jejich ekologických a estetických funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření. Z toho je zřejmé, že za poškozování dřevin rostoucích mimo les nemohou být považovány drobné a udržovací zásahy. V neposlední řadě plnění požadavku úzce souvisí s plněním povinného požadavku na hospodaření SMR 1/2, kde se hodnotí, zda nedošlo k zásahu do krajinných prvků (remízky, meze, křovinné pásy a jiná rozptýlená zeleň).

Ke kácení dřevin rostoucích mimo les je nutné mít povolení orgánu ochrany přírody. Povolení ke kácení dřevin mimo zvláště chráněná území vydává obecní úřad. Zákon č. 114/1992 Sb. vyjmenovává případy, kdy není třeba mít povolení ke kácení dřevin (např. pěstební důvody v podobě probírky nebo výchovných zákroků). V těchto případech se kácení dřevin oznamuje písemně 15 dnů předem obci s rozšířenou působností (nejedná-li se o zvláště chráněná území), která může kácení zakázat, omezit nebo pozastavit. Povolení ke kácení dřevin není rovněž třeba v případech, kdy je stavem dřevin bezprostředně ohroženo zdraví nebo majetek, ale toto kácení musí být do 15 dnů oznámeno obci s rozšířenou působností (nejedná-li se o zvláště chráněná území). Dalším případem, kdy se nevyžaduje povolení ke kácení dřevin je kácení stromů ve vlastnictví fyzických osob o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí nebo souvislého keřového porostu do celkové plochy 40 m².

GAEC 7

TEXT POŽADAVKU

Žadatel zajistí na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu regulaci rostlin netýkavky žláznaté tak, aby se na něm v průběhu příslušného kalendářního roku nevyskytovaly kvetoucí nebo odkvetlé rostliny tohoto druhu. Zároveň zajistí regulaci rostlin bolševníku velkolepého tak, aby výška těchto rostlin nepřesáhla 70 cm v průběhu příslušného kalendářního roku.

ÚČEL POŽADAVKU

Účelem požadavku je zabránit rozšiřování vybraných druhů invazivních rostlin na zemědělskou půdu.

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Invazivní druhy rostlin

Podle rostlinolékařského zákona č. 326/2004 Sb. se invazním škodlivým organismem rozumí škodlivý organismus v určitém území nepůvodní, který je po zavlečení a usídlení schopen v tomto území nepříznivě ovlivňovat rostliny nebo životní prostředí včetně jeho biologické různorodosti. Invazivních druhů rostlin je celá řada, ale nejnebezpečnější a nejrozšířenější jsou netýkavka žláznatá, bolševník velkolepý a druhy rodu křídlatka. První dva uvedené druhy jsou předmětem požadavku dobrého zemědělského a environmentálního stavu. Na rozšiřování nepůvodních druhů rostlin i živočichů pamatuje rovněž zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Podle tohoto zákona je vysazování nepůvodních druhů do volné přírody bez povolení orgánu ochrany přírody zakázáno.

Vlastnosti invazivních druhů rostlin

Invazivní druhy rostlin mají několik společných vlastností, které jsou základem jejich nebezpečnosti, ale i podstaty způsobů jejich likvidace:

- vysoká produkce semen,
- intenzivní růst,
- vysoká schopnost obrůstání,
- velký vzrůst rostlin,
- nedostatek přirozených nepřátel (chorob a škůdců).

Nebezpečnost invazivních druhů rostlin

Nebezpečnost invazivních druhů rostlin spočívá zejména v jejich nepříznivém působení na biologickou rozmanitost původních rostlinných i živočišných společenstev, kdy dochází k výrazné a negativní změně složení těchto společenstev doprovázený ústupem nebo i zánikem výskytu některých druhů vázaných na tato společenstva. Dalšími negativními vlastnostmi jsou např. nepříznivý vliv na opylovače zemědělských plodin (např. netýkavka žláznatá) nebo působení kožních alergií u člověka (např. bolševník velkolepý).

Netýkavka žláznatá

Netýkavka žláznatá je jednoletá bylina s červenofialovými nebo růžovými květy dosahující výšky až 3 m. Byla dovezena jako okrasná a medonosná rostlina ze

západního Himálaje před více než 100 lety. Dnes je rozšířena v podstatě na celém území České republiky, zejména podél vodních toků.

Netýkavka žláznatá

Netýkavka se při řádné péči na obhospodařované pozemky nešíří

Netýkavka žláznatá

Bolševník velkolepý

Bolševník velkolepý je jednou z největších bylin v Evropě. Je nepůvodním druhem dovezeným z Kavkazu jako okrasná rostlina do královských zahrad v Anglii v roce 1817. Jedná se o dvouletou až víceletou bylinu z čeledi miříkovitých dosahující výšky až 5 m s velmi vysokou produkcí semen.

SPLNĚNÍ POŽADAVKU

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ukládá vlastníkům a uživatelům pozemků a objektů zjišťovat a omezovat výskyt a šíření škodlivých organismů včetně plevelů. Předmětem požadavku dobrého zemědělského a environmentálního stavu je regulace obou druhů rostlin na půdním bloku, jejíž cílem je zabránit vykvetení a vysemenění rostlin, popř. omezení intenzity růstu rostliny. Cílem požadavku tedy není úplná likvidace rostlin, ale zabránění jejich rozšiřování na zemědělské půdě.

Ke splnění požadavku dobrého zemědělského a environmentálního stavu je nezbytné:

- znát vzhled a biologii obou druhů invazivních rostlin,

- zjišťovat výskyt těchto druhů na svých pozemcích a v jejich blízkosti,
- mechanicky likvidovat oba druhy na svých pozemcích, mimo ekologické zemědělství lze oba druhy likvidovat i s využitím neselektivních herbicidů s účinnou látkou glyfosát,
- pečovat řádně o své pozemky, protože zpracování orné půdy, sečení a pastva travních porostů omezuje výskyt těchto druhů,
- znát původní druhy rodu bolševník a netýkavka (bolševník obecný, netýkavka žláznatá), které nejsou předmětem regulace.

Při likvidaci rostlin bolševníku velkolepého se doporučuje používat ochranné pomůcky k ochraně kůže a očí. Důvodem je výskyt fotodermatitid u citlivějších osob v důsledku obsahu furanokumarinů v rostlinách bolševníku velkolepého.

Biomasu odumřelých rostlin (po chemickém, mechanickém nebo ručním zásahu) lze v závislosti na jejím množství ponechat na místě, spálit v suchém stavu mimo půdní bloky, popř. v krajním případě řádně zkompostovat).

Dojde-li v rámci regulace invazivních druhů rostlin k pojezdu po zaplavené nebo vodou přesycené půdě, nejedná se o porušení požadavku dobrého zemědělského a environmentálního stavu č. 5.

K likvidaci obou druhů invazivních druhů je možné využívat i finanční podpory v rámci krajinotvorných programů MŽP. Při využívání finančních prostředků je nutné dodržovat pravidla těchto programů zejména pokud jde o způsob likvidace, kdy se jedná o likvidaci celého porostu prováděnou často opakovaně včetně kontroly účinnosti zásahu.

GAEC 8

TEXT POŽADAVKU

Žadatel nezmění na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu druh zemědělské kultury travní porost na druh zemědělské kultury orná půda.

ÚČEL POŽADAVKU

Ochrana travních porostů, která mimo jiné vychází z článku 6 nařízení Rady (ES) č. 73/2009 v souvislosti se zachováním poměru stálých pastvin vůči zemědělské půdě ve srovnání s referenčním rokem stanoveným tímto předpisem.

Travní porosty chrání půdu proti vodní a větrné erozi, příznivě ovlivňují množství a kvalitu povrchové i podzemní vody, napomáhají zadržování srážek a zpomalení jejich odtoku, akumulují půdní organickou hmotu a mají velký význam v ochraně biodiverzity.

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Obnova travního porostu je možná maximálně jednou za 5 let; v tomto případě není chápána jako porušení standardu, ale žadatel musí splnit základní podmínky ze Zákona č. 291/2009 Sb., § 3j)

- **ohlásí tuto skutečnost ministerstvu nejpozději do 15 dnů ode dne rozorání**
- **sklizení krycí plodiny (byla-li vyseta)**
- **zajištění souvislého travního porostu do 31.8.**

Rozhodujícím pro posouzení, zda je travní porost obnovován či nikoliv, je stav k 31. 8. příslušného roku, ve kterém došlo k rozorání za účelem obnovy. Po tomto termínu musí být na pozemku souvislý travní porost, v případě obnovy s použitím krycí plodiny musí být krycí plodina již sklizena.

Travní porost je evidován v LPIS buď jako travní porost – stálá pastvina nebo jako ostatní travní porost. Rozorání je považováno za závažnější, pokud je rozorána stálá pastvina, dále pokud k němu dojde na pozemcích se sklonitostí nad 7⁰ nebo pozemek obsahuje hlavní půdní jednotky (HPJ, vyjádřené druhou a třetí číslicí kódu BPEJ) s vysokou vsakovací schopností. Rozoraným pozemkem se rozumí skutečně rozoraná plocha na půdním bloku nebo jeho dílu.

Změna kultury je posuzována také při administrativní kontrole, a to porovnáním skutečné výměry ploch travních porostů a orné půdy vzhledem k referenčním plochám z LPIS k 31. květnu roku předcházejícího.

Stálá pastvina je plocha s porostem travin, jejíž porost mohl vzniknout přirozeně nebo osemem a déle než 5 let nebyla zahrnuta v osevním postupu do střídání plodin. Není rozhodující, zda je porost na této ploše určený k pastvě hospodářských zvířat.

Rozorání je patrné i ze satelitních snímků, které má kontrolní orgán k dispozici.

GAEC 9

TEXT POŽADAVKU

Žadatel zajistí, aby se po 31. říjnu kalendářního roku na půdním bloku, popřípadě jeho dílu s kulturou travní porost nenacházel porost vyšší než 30 cm, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.

ÚČEL POŽADAVKU

Udržení minimální úrovně péče o travní porosty. Travní porosty jsou nedílnou součástí kulturní krajiny a řádnou údržbou jsou podporovány všechny jejich mimoprodukční funkce (protierozní, ekologické, estetické).

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Při kontrole na místě bude posuzována výše travního porostu k 31. říjnu, která nesmí být vyšší jak 30 cm.

Porušení podmínek tohoto standardu není považováno dodržení jiných právních předpisů, kterými se rozumí především zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny a nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů.

GAEC 10

TEXT POŽADAVKU

Žadatel, který využívá zavlažování a je zároveň vlastníkem nebo provozovatelem zavlažovací soustavy, předloží pro tento účel platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami v souladu s jiným právním předpisem.

ÚČEL POŽADAVKU

Ochrana vod a její hospodárné využívání.

VYSVĚTLENÍ POŽADAVKU

Povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami je jedním ze základních institutů vodního práva dle zákona č. 254/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Každý, kdo odebírá podzemní nebo povrchovou vodu, musí mít pro takovou činnost povolení příslušného správního orgánu, tzv. vodoprávního úřadu, vydané podle vodního zákona. Kdo odebírá povrchovou nebo podzemní vodu bez příslušného povolení, vystavuje se sankčnímu postihu (pokutě), která může činit v případě fyzické osoby až 50 000 Kč, v případě podnikatelů až 10 000 000 Kč. Na kontrolu podmíněnosti mají vliv pouze odběry pro závlahy nikoli např. odběry pro napájení zvířat, odběry pitné vody apod.

Povolení k nakládání s vodami je výsledkem vodoprávního řízení, které probíhá na základě žádosti, kde je uvedena i doba, na kterou se odběr žádá. Povolení je časově omezeno (*pozn. ke dni 1. ledna 2008 zanikla platnost povolení k odběru povrchových nebo podzemních vod, která byla vydána a nabyla právní moci do 31. prosince 2001*). Žádost o prodloužení povolení je třeba podat 6 měsíců před uplynutím platnosti stávajícího.

Žádost o povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami (dle § 8 odst. 1 písm. a) nebo b) vodního zákona je možno získat na vodoprávním úřadě, kterým je část pověřeného obecního/městského/krajského/újezdního úřadu (většinou se jedná o odbor životního prostředí), který má na starosti vodní hospodářství. Mimo identifikačních údajů žadatele se v žádosti uvádí druh, místo a popis nakládání s vodami, údaje o množství vod, doba, na kterou se o povolení žádá, v případě odběru **větším než 500m³/měsíc** nebo **větším než 6000 m³** za rok se navrhuje i způsob měření odebrané vody.

Vzor žádosti žadatele se specifikací potřebných dokladů je uveden ve vyhlášce č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu.

Hlavní problémové okruhy nově navrhovaných GAEC

GAEC č. 1 – Zajištění minimálního pokryvu půdy

- ponechání strniště sklizené plodiny na půdním bloku, jehož průměrná sklonitost přesahuje 7° minimálně do 15. února kalendářního roku v němž má být podpora poskytnuta je méně vhodné

po sklizni zrnin je zpravidla povrch půdy utužený, který napomáhá rychlému odtoku vody a vede k nedostatečnému zasakování vodních srážek do spodních vrstev půdy,

- ustanovení č. 2 lze akceptovat v plném rozsahu

podmínka i orba napomáhají zasakování do půdy a přispívají ke zvyšování retence vody v krajině

GAEC č. 2 – Minimální úroveň obhospodařování půdy

- na půdním bloku, případně jeho dílu označené v evidenci půdy jako silně erozně ohrožená, nebude pěstována kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice.

V současném LPIS jsou již dnes vedeny pozemky se svahovitostí nad 7° s oznámením uživatelům produkčních půdních bloků, že je zakázáno setí a sázení rizikových kultur.

- porosty obilnin a řepky olejné budou zakládány s využitím půdoochranných technologií, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí.

V současné době již tyto technologie existují a uvedené způsoby bývají praktikovány

- od roku 2011 na půdních blocích vedených v kategorii půd mírně erozně ohrožených bude nutno zakládat porosty kukuřice, brambor, řepy, bobu setého, sóji a slunečnice pouze s využitím půdoochranných technologií, zejména setí a sázení do mulče, nebo bezorebné setí.

Dodržování těchto podmínek v případě sázení brambor je velmi problémové, neboť jejich velkoplošné produkční pěstování ve specializovaných zemědělských podnicích v povodí vodárenské nádrže Švihov je založeno na technologii odkameňování. Sázení brambor do mulče a bezorebným způsobem není v současné době technologicky dořešeno.

Vzhledem k očekávanému zařazení větší výměry orné půdy v kategorii mírně erozně ohrožené od roku 2011 může dojít k omezení pěstebních ploch v zemědělských podnicích specializovaných na tržní produkci brambor.

GAEC 3 – Organické složky půdy

- Žadatel na minimálně 20% jím užívané výměry půdních bloků zajistí, že toto procento výměry, případně jeho odpovídající část, bude pokryto v termínu minimálně od 31.5. do 31.7. příslušného kalendářního roku porostem jedné z následujících plodin, případně jejich směsí: vojtěška setá, jetel nachový (inkarnát), jetel podzemní, jetel zvrácený (perský), jetel plazivý, jetel luční, štírovník růžkatý, vikev huňatá, vikev panonská, vikev setá, bob polní, lupina modrá.

*Opatření bude složité realizovat u zemědělských subjektů, které provozují pouze rostlinnou výrobu bez chovu skotu. V daném případě 20 % orné půdy každým rokem bude oséváno netržními plodinami /jeteloviny/ a obtížně prodejnými komoditami /semenné porosty vikvovitých/ a zemědělský podnik bude handicapován. **Převést pětinu orné půdy do útlumu je v daných hospodářsky nepříznivých podmínkách pro tyto zemědělské podniky neúnosné.***

Jako možné řešení v zájmu zvyšování podílu organické hmoty v půdě se doporučuje zařadit do seznamu vhodných plodin i trávy na semeno, energetický hrách a pelušku.

GAEC 4 – Organické složky půdy

Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, případně jeho dílu, pálit bylinné zbytky.
Je pokračováním stávající GAEC č. 5 a v zemědělské praxi České republiky jsou tyto podmínky trvale dodržovány.

GAEC 5 – Ochrana struktury půdy

Žadatel nebude na jím užívaném půdním bloku, případně jeho dílu provádět agrotechnické zásahy, pokud je půda zaplavená, anebo přesycená vodou.
Je obsažena v zásadách správné zemědělské praxe k nitrátové směrnici podle nařízení vlády č. 103/2003 Sb. o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech.
§ 7 - Používání hnojiv a statkových hnojiv s ohledem na půdně-klimatické podmínky stanoviště

GAEC 6 – Zachování krajinných prvků

Žadatel zajistí, že krajinné prvky a druh zemědělské kultury rybník, nebudou rušeny, případně poškozovány.
Je pokračováním stávající GAEC č. 1 a v zemědělské praxi České republiky jsou tyto podmínky dodržovány. Nově je zařazen rybník, jako významný krajinný prvek. Problémový je stav spekulativního kupování pozemků od vlastníků a zřizování krajinných prvků uprostřed půdních bloků, které ztěžují nasazení mechanizace. Nahodilé zřizování krajinných prvků by mělo být regulováno a systémově řešeno v rámci pozemkových úprav.

GAEC 7 – Zabránění šíření nežádoucí vegetace na ZP

Žadatel zabezpečí, že se na jím užívaném půdním bloku, případně jeho dílu nevyskytují rostliny netýkavka žláznatá a žádný z druhů rodu křídlatka. Zároveň zajistí regulaci rostlin bolševníku velkolepého tak, aby výška těchto rostlin nepřesáhla 70 cm v průběhu příslušného kalendářního roku.
Závažným zdrojem šíření netýkavky žláznaté v povodí VN Švihov jsou zejména břehové porosty vodních toků. Údržba těchto lokalit může být úspěšně vyřešena převedením drobných vodních toků v katastrech obcí do jejich správy s finanční podporou ze zdrojů vodárenských společností.

GAEC 8 – Ochrana stálých pastvin

Žadatel nezmění na jím užívaném půdním bloku, případně jeho dílu druh zemědělské kultury travní porost na druh zemědělské kultury orná půda.
Je pokračováním stávající GAEC č. 4 a v zemědělské praxi České republiky jsou tyto podmínky trvale dodržovány

GAEC 9 – Voda k zavlažování

Žadatel, který využívá zavlažování a je zároveň vlastníkem nebo provozovatelem zavlažovací soustavy, předloží pro tento účel platné povolení k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami v souladu s platnou právní úpravou.
V povodí vodárenské nádrže Švihov není zavlažování zemědělských kultur provozováno.

GAEC 10 - Ochranná pásma podél vodních toků

S účinností od 1. ledna 2012 žadatel, na jím užívaném půdním bloku, popřípadě jeho dílu, sousedícím s útvarem povrchových vod, zachová ochranný pás nehnojené půdy o šířce nejméně 3 m od břehové čáry, pokud příslušný právní předpis nestanoví jinak.

V současné době je opatření již uplatňováno podle Akčního programu nitratové směrnice č. 2 a Zásad správné zemědělské praxe. Pro všechny uživatele produkčních půdních bloků jsou pro hospodaření u útvarů povrchových vod v LPIS uvedeny požadavky na zachování ochranného pásu nehnojené půdy o šíři alespoň 3 m od břehové čáry a je nezbytné zachovat ochranný pás o šíři alespoň 25 metrů od břehové čáry vodního toku, na kterém nesmí být aplikována tekutá hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem (u PB/DPB nad 7°). Toto ustanovení se nevztahuje na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na trvalých travních porostech.